

ALS VORSTEN DOOR SIBERIË

Kunstenaarsduo terug van barre 'gedichtenjacht' voor videoproject

door WOUDA BOUWMAN

AMSTERDAM, dinsdag

De Russische missie van het Amsterdamse kunstenaarsduo René Seghers en Murielle Lucie Clément is geslaagd! Na ruim vijf maanden door Siberië te hebben gezworven, zijn ze terug in ons land. In hun koffers de felbegeerde foto's en films die ze ten bate van het project *Banden* maakten van zo'n tachtig Russen die op de lijn Clifden (Ierland) en de Japanse hoofdstad Tokio wonen.

„Van te voren was ons verteld dat we veel criminelen en onverlaten zouden tegenkomen. Maar daarvan bleek niets te kloppen”, vertelt een vermoeide maar tevreden Seghers. „Evenmin van het fabeltje dat er in die uithoek van de wereld geen wegen zouden zijn. Murielle en ik hadden ons erop ingesteld de reis van Wladivostok naar Moskou te paard te moeten maken, maar het grootste gedeelte hebben we gewoon per auto kunnen doen.”

Murielle: „We werden overal met open armen ontvangen. Vaak liep de bevolking massaal uit om ons te zien. In Akcha, op dertig kilometer van de grens met Mongolië hadden ze nog nooit een Europeaan gezien. We werden er als vorsten onthaald. Ook omdat we kunstenaars zijn, een beroep dat overal in Rusland hoog aanzien geniet. Elk dorp, hoe klein ook, heeft een muziekschool en een bibliotheek.”

Seghers: „De burgemeester van Akcha gaf ons een paar brieven mee voor zijn collega's in de volgende steden, zodat we verzekerd zouden zijn van een goed onderkomen.” Murielle begint te lachen:

„Prachtige hotelkamers, met badkamers die niet zouden misstaan in een vijf sterren hotel. Alleen was er bij ons meestal geen water aanwezig.” Seghers knikt: „We hebben ons vaak afgevraagd hoe het mogelijk is dat daar, dertig jaar nadat ze de eerste mens de ruimte hebben ingeschoten, nog steeds geen werkend waterleidingsstelsel is.”

Gedicht

In 1992 startte Seghers zijn audio-visuele project *Banden*, waarbij hij in elk dorp op de lijn Clifden-Tokio iemand van de lokale bevolking vraagt op film en geluidsband zijn gedicht *Onbestemd* voor te dragen. Allemaal in eigen taal en dialect. De Russen waren net als de Ieren, Britten, Nederlanders, Duitsers, Chinezen en Japanners direct bereid mee te doen.

*Onbestemd luister ik
Naar zijn mooie woorden,
Gedragen door de wind
Zeggen ze niets,
Ze zijn onbestemd,
Ze verleiden de leegte*

„Alle in totaal 508 deelnemers monteer ik achter elkaar, zodat ik kan laten zien

dat de mensen al lang en breed met elkaar zijn verbonden.” En terwijl hij zijn video-recorder aanzet: „Kijk maar hoe een Ier geleidelijk in een Brit verandert! In een Nederlander, een Duitser, een Pool, een Rus, een Chinees, een Japanner. Veel religies prediken zogenaamde waarheden als 'volg ons en de wereld zal verbroederen'. Maar die verbondenheid is al aanwezig. Bovendien wordt met dat soort oproepen juist vaak het tegenovergestelde bereikt: verdeeldheid, oorlog. Het zijn loze woorden die ons op een dwaalspoor zetten. Dat is ook wat ik met dat gedicht wil uitdrukken.”

Van de uitgestippelde 'lijn' over de wereldbol moeten Murielle en René alleen nog het Europese deel van Rusland en Polen doen. Daarna zal het tweetal een tentoonstelling organiseren, waarbij bezoekers in één ruimte 'door de wereld' kunnen lopen. „We hadden deze reis in Moskou willen beëindigen, maar het werd Jekaterinburg. De bodem van onze portemonnee kwam in zicht. De tocht, die overigens nog 7000 kilometer bedroeg, heeft namelijk veel langer geduurd dan was gepland.”

Fotograaf/schrijver Seghers: „We hebben een half jaar geleden gezegd dat we in Jekaterinburg president Jeltsin voor de camera zouden halen, maar hij bleek helemaal niet in die stad te zijn geboren. Jammer voor hem, want dan had hij aan een wereldproject kunnen meedoen, hahaha.”

■ Het Amsterdamse kunstenaarsduo Murielle Lucie Clément en René Seghers reisde het afgelopen half jaar 7000 kilometer door Siberië om zo'n tachtig Russen een gedicht te laten voordragen. „Vaak liep de bevolking massaal uit om ons te zien en werden er feesten voor ons georganiseerd.”

FOTO:
MATTY VAN
WIJNBEGEN